

Motion till riksdagen 2005/06:N405

av **Kerstin Lundgren och Agne Hansson (c)**

IUC-uppdrag för företagsamma, för nya jobb i stället för bidrag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en långsiktig och utvecklad satsning på IUC-nätverken genom ett långsiktigt avtal om utveckling av det gamla s.k. UPA-uppdraget inom ramen för anslaget för näringslivsutveckling m.m.

Motivering

Industriella utvecklingscentrum (IUC) har etablerats i 22 regioner i Sverige. Deras ägande har reglerats i uppdragsavtal med staten. Företagen är i majoritet. I bolagen ingår som delägare också fackliga organisationer, kommuner och högskolor. Bolagens avkastning återinvesteras för regionala utvecklingsinsatser i företagen (d v s ingen utdelning). Verksamheten inleddes 1997 och i samband därmed gavs även uppdraget att på försök arbeta med Utvecklings-, Produktutvecklings- och Avknopningsprojekt (UPA) under en försökstid på tre år. Denna försöksverksamhet har senare förlängts. Syftet var att på ett nytt sätt genomföra insatser i små företag.

IUC-bolagen kom snabbt att bli framgångsrika, nya bolag bildades utifrån det lokala och regionala engagemanget i nära samarbete mellan olika aktörer. Sedan 1997 har ca 300 mkr investerats i produkt- och avknopningsprojekt i tidiga utvecklingsskeden och med relativt hög risk. Den samlade återbetalningsvolymen har värderats till 126,4 mkr baserat på 424 återbetalande projekt. Det innebär att UPA-uppdraget skulle ha haft en återbetalning på ca 42 % av satsat kapital och kunnat ge någonstans mellan 11 000 och 15 000 årsarbeten.

SOU 2002:101 utredde statens regionala insatser för företagsutveckling och föreslog i november 2002 en kraftig, långsiktig satsning på IUC-bolagens verksamhet. Där förordades att 200 mkr årligen skulle satsas på IUC-bolagens s.k. UPA-uppdrag för att stödja innovationsutveckling och tillkomsten av nya

Fel! Okänt namn på

företag. På det förslaget har följt år av ovisshet. År 2003 inleddes en kraftgång för verksamheten som varit mycket allvarlig. Det inleddes med att nivån på uppdraget drogs ner och inför 2004 uppstod genuin osäkerhet om regeringens avsikt med de framtida uppdragen. Istället för ett besked före utgången av 2003 dröjde det till slutet av mars 2004 innan ett besked kom till IUC-bolagen som innebar fortsatt osäkerhet. Nivån på anslaget gick alltjämt på sparlåga och bilden förstärktes då budgeten för 2005 visade sig helt att bortprioritera IUC-verksamheten. Denna tvekan har varit direkt kostsam och här finns exempel på hur företag drog sig tillbaka och verksamhet avvecklats. Det har kostat förtroendekapital som byggts upp mellan stat, företag, kommuner och fackliga organisationer lokalt och regionalt. Det faktum att staten inte verkar veta vilka spelregler som skall gälla för de tidiga utvecklingsåtgärderna har gjorts att konceptet med deläggande från näringslivet också ifrågasätts. När nu förslaget till statsbudget för 2006 visar sig innehålla ett nytt "lågbudgetanslag" till IUC-verksamheten under kommande tre år, är det inte ämnat att bringa klarhet i statens ambitioner och viljeinriktning. Ändå är det helt avgörande för framgång i denna typ av tidiga utvecklingsprojekt att kunna tänka och handla mer långsiktigt. Efter att under ett budgetår helt ha strypt verksamheten återgår regeringen nu till den osäkerhetsnivå som var så förödande under föregående år. Besked om långsiktig viljeinriktning saknas – trots att projektiden utvecklats och kan, under mer långsiktiga förutsättningar, skapa åtskilliga tusentals riktiga jobb.

IUC-konceptet har visat på en ekonomiskt fördelaktig modell, baserad på samfinansiering mellan olika aktörer och återbetalning av royalty eller liknande från tidigare projekt. Det bygger inte på offentliga bidrag. Det har en stark regional och lokal förankring och kan därmed bygga på de olika regionernas speciella förutsättningar. Det har samtidigt ett starkt nationellt nätverk med väldigt låga overheadkostnader. Modellen är notifierad och godkänd av EU. Här finns en satsning på tidig näringslivsutveckling som växt fram över hela landet och som fungerat väl.

Framgången har bl.a. byggts på samverkan för att locka fram företag att driva utvecklingsfrågor i en struktur som trots allt tydligt byggts underifrån, istället för att styras från ovan. Det har kunnat ske genom ett uppdrag från staten där företagskontakten legat på IUC. Detta har inneburit ett nytt sätt att arbeta – frikopplat från de storskaliga myndighetsstrukturerna, vilket givit utrymme för större flexibilitet och närhet. Det är angeläget att statens satsning på småföretagande och produktutveckling tar fasta på de erfarenheter som vunnits inom detta område. Det kan finnas skäl att ifrågasätta om mer storskaliga strukturer som Nutek kan klara detta. I vart fall finns skäl att söka tydliga kompletterade satsningar. I detta sammanhang finns det också skäl att starkt ifrågasätta Nuteks värdskap för denna typ av projekt. Regeringen som föreslås få uppdrag att förlänga UPA-projekten bör därför i dialog med IUC-nätverket och Vinnova pröva en överföring av verksamheten från Nutek till Vinnova.

Avslutningsvis konstaterar jag att verkligheten visat att IUC-nätverket har lyckats fullfölja de avtal man träffat med staten, utifrån de regler som där givits. Ingen har heller hävdats motsatsen. Däremot har det uppenbart funnits

Fel! Okänt namn på

en otålighet att få forma nya modeller och det kan väl i sig vara bra. Det kan dock inte motivera att verksamhet som fungerar väl, som byggs underifrån för regional utveckling och nya jobb, inte tas tillvara. Nätverket har genom åren fått i uppdrag att accelerera, stimulera och systematiskt genomföra produkt- och företagsutvecklingsinsatser i samverkan mellan företag, stat och regioner. Det uppdraget har man skött i allt väsentligt mycket väl och det bör man få fortsätta med att utveckla inom ramen för anslaget för näringslivsutveckling m.m.

Stockholm den 2 oktober 2005

Kerstin Lundgren (c)

Agne Hansson (c)